No. 1561 Zaterdag 29 November 1913. 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden f. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

CURAÇAO.

Aan de tentoonstelling, die het Aardrijkskundig Genootschap ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan te Amsterdam geopend heeft, hebben wij een bezoek gebracht. Suriname en Curaçao zijn zusterlijk in één ruim vertrek bij elkaar gebracht, waar, wat Curaçao betreft, al dadelijk de aandacht wordt getrokken door de fraaie groote topografische kaart van Curaçao, eene inzending van het Gouvernement aldaar. Deze kaart is vervaardigd door een opnemer van den topografischen dienst in Ned-Indië, met het doel bij het uitgeven van Gouvernementsgronden eene zuivere grensscheiding met de particuliere gronden te kunnen bepalen.

De kaart munt uit door fijne bewerking en duidelijkheid, evenals de topografische kaart van Aruba van denzelfden vervaardiger. Prof. Grutterink zond dezelfde kaart als de hierboven beschrevene in, maar thans als hoogtekaart dienst doende, de verschillende lichte tinten geven op deze kaart de hoogtevlakten aan.

De bekende kaart van Curaçao van 1839, als we ons niet vergissen door van Raders vervaardigd en de zeekaarten van de eilanden zijn door het Dep. van Marine ingezonden.

Een kaart van Curaçao van 1720 door Gerard van Keulen trekt de aandacht door den afwijkenden vorm, dien men toen aan het eiland gaf; de Westpunt ligt op dezelfde breedte als de Oostpunt, terwijl de strekking van het eiland ongeveer Oost-West is, in plaats van ongeveer N. W. Z. O. zooals deze werkelijk is. Bij de St. Annabaai is eene groote concave holling in het eiland gemaakt. De kaart is overigens fijn afgewerkt.

Men had in 1720 nog geen tijdmeters en geen spiegelinstrumenten om zuiver de lengte te bepalen, maar van de breedte was men toch vrij zeker en de kompassen waren goed en dan wordt het raadselachtig, hoe men in 1720 zulk een onjuiste kaart kon vervaardigen.

Verscheidene photo's van de eilanden zijn aanwezig, benevens een album met historische documenten der kolonie.

De firma van Stockum zond een curieuse teekening in, voorstellende een gezicht op de haven van Curaçao omstreeks 1700.

Deze gekleurde teekening, die op geen kunstwaarde aanspraak kan maken en tegen de regelen van de perspectief zondigt, is toch zeer aantrekkelijk door de levendigheid van voorstelling, en het gewoel der groote en kleine schepen in den mond van de haven. Op eene auctie van genoemde firma werd dit merkwaardig document voor f 125 opgehouden, een bewijs, dat het voor liefhebbers groote waarde heeft.

Kol. Weekbl.

Ons Stationschip.

Tot dusverre vonden we in de Nederlandsche Bladen nog geen melding gemaakt van de opheffing van ons stationschip.

In de maileditie van *Het Vaderland* dato 7 Nov. lezen we eerst, dat er nog geen order tot terugkeer was uitgevaardigd, terwijl een later bericht zegt, dat het zal terugkeeren „ten einde na aankomst in Nederland ter beschikking te worden gesteld voor den algemeenen dienst."

In *Het Koloniale Weekblad lasen we hieromtrent het volgende*:

„Het te Curaçao aanwezige oorlogsschip zal weldra naar Nederland terugkeeren om met zijne bemanning te kunnen voorzien in het groote gebrek aan manschappen, dat thans op de vloot hier te lande en in Oost-Indië heerscht.

Daarmede zal tegelijk het nu bestaande station „West-Indië" voor goed opgeheven worden en zullen onze koloniën in Amerika alleen periodiek bezocht worden door uit Nederland uit te zenden bodems.

Deze maatregel zal wel niet dan na rijpe overweging genomen zijn, maar wij betreuren hem zeer! Al kunnen wij er niet aan denken om Curaçao tegen een Europeeschen vijand te verdedigen en kan hiervoor het enkele op Curaçao aanwezige schip dan ook niets uitrichten, er zijn vele omstandigheden in West-Indië, die voor ons een oorlogsschip dringend noodig maken. De om Curaçao liggende republieken zijn woelige naburen en Venezuela kan ons menige kool stoven waartegen alleen een snel en krachtig optreden iets vermag.

Een gereed liggend oorlogsschip in Nieuwediep heeft toch zeker, door de aan het vertrek verbonden beslommeringen, drie weken noodig, vóór het, nadat het besluit tot uitzending genomen is, in de Curaçaosche wateren kan zijn.

Wij vreezen, dat door het wegnemen van het oorlogsschip ons prestige in Venezuela een knak zal krijgen, terwijl de band tusschen de zich weinig Nederlandsch voelende bevolking van Curaçao en het Moederland weder losser zal worden."

Wij zijn *Het Koloniale Weekblad* dankbaar voor zijn protest tegen bovenvermeld besluit der Regeering, maar kunnen niet voetstoots toegeven, dat Curaçao weinig voor het Moederland voelt. Het tegendeel hebben wij meermalen bewezen.

Ook *De Surinamer* keurt het Regeeringsbesluit af, neemt geheel en al over, wat wij er over schreven en voegt er dan aan toe:

„Wij zijn het met onzen geachten collega uit Curaçao volmaakt eens Een station is in alle opzichten meer dan gewenscht.

Als overbodige weelde kan men het dan ook niet beschouwen.

Wij hopen, dat het Surinaamsche Bestuur in vereeniging met het Curaçaosche de noodige stappen zal doen om het stationschip in het belang van rust en welvaart in de West-Indische wateren te behouden."

Van het tegenwoordig Bestuur van Suriname heeft Curaçao echter weinig te hopen voor het behoud van het stationschip. Baron VAN ASBECK schreef in zijn persoonlijk advies over het Rapport der Suriname-Commissie:

„Als vaststaand kan worden aangenomen:

1. dat het garnizoen voor de verdediging geen waarde heeft als er een ernstigen doorgezetten aanval op de kolonie gedaan wordt;

2. dat het in de West-Indische wateren gestationeerde oorlogsschip niet geacht kan worden bij te dragen tot den staat van verdediging der kolonie of tot verzekering van de inwendige orde.

Voor dit laatste heeft het garnizoen wel waarde."

De Curaçaosche Bank.

De N. R. Ct. bespreekt de belangrijke artikelen van Mr. G. J. Fabius in de „Economist" over de Curaçaosche bank.

Curaçao komt op zijn handelsbalans jaarlijks 2 à 3 millioen te kort; het aanzuiveren van dit te kort geschiedt ten deele door de rijksuitgaven voor Curaçao en de verteringen van schepen en reizigers, die het eiland bezoeken.

Het blad vervolgt:

„Maar toch is ook de betalingsbalans gewoonlijk ongunstig. De pogingen om het bedrijfsleven er te ontwikkelen zullen, naar men hopen mag, hierin geleidelijk verbetering brengen. Maar in de naaste toekomst zal de toestand weinig veranderen, ook ondanks, in de eerste plaats, de aanstaande opening van het Panamakanaal. De heer Fabius bespreekt in dit verband het rapport, door de Commissie voor de Handelspolitiek ten vorigen jare, over de gevolgen van dit wereldfeit te wachten uitgebracht, en acht het twijfelachtig, of die gevolgen vooreerst wel heel groot zullen zijn. De Europeesche scheepvaart en die der oostelijke havens van de Ver. Staten zullen voorloopig wel de belangrijkste havens blijven en voor dit verkeer is de aangewezen route zeker niet die langs Curaçao. Maar indien het zich verder ontwikkelt als overscheephaven, kan het toch van Panama zeker voordeel trekken. Wat de regeering ten dezen deed, acht de heer F. in dit verband voldoende, en afwachten is thans geraden. Mogelijk kan het eiland ook als winterverblijf wegens zijn klimaat gezocht worden. Doch dit is een zeer onzekere kans, en de verbetering van de wisselkoersen moet dus in hoofdzaak van het handelsverkeer zelf komen, en daar dit ten nauwste gebonden is aan het transitovervoer naar de omringende landen, zal de staatkundige en economische toestand daar nog wel telkens storingen ook op de wisselkoersen veroorzaken.

Van de oprichting der mijnbouwmaatschappij Curaçao verwacht de heer F. geen groote verbetering ten opzichte van den wisselprijs. Hij schetst in dit verband de geschiedenis der phospaatwinning op Santa Barbara en meent, dat de hervatting der ontginning niet in staat zal zijn het tekort op de betalingsbalans te doen verdwijnen. Door dit tekort is de wisselkoers meermalen tot 7 percent boven de pariteit gestegen, en de post „agio op gouvernementswissels" bracht vroeger wel eens f 20.000 per jaar op. Sedert 1882 verminderde deze post, en hij verdween grootendeels na de muntwet 1901, die den gulden Curaçaosch courant, wiens waarde ongeveer 6 pct. beneden die van Nederland stond, afschafte. Maar tòch kan het niet verwonderen, dat specie telkens uit Curaçao ter betaling van schuld naar het buitenland gezonden wordt. De Bank kon hiertegen niets doen, daar het disconto bij het reglement van 1828 op 5 percent was vastgelegd en sedert, ook niet na het nieuwe reglement van 1907, nooit is gewijzigd. Men moet echter erkennen, dat de positieve nadeelen van den onveranderlijken discontokoers op Curaçao veel geringer zijn geweest, dan zij hadden kunnen zijn, indien de disconteering niet in het verleenen van voorschotten ware ontaard, daar nu de acceptaties grootendeels met nieuwe werden betaald en dus op den toestand van het ruilmiddel weinig invloed meer hadden.

Bij het nieuwe reglement is nu aan de Bank de vorming van een eigen wisselportefeuille mogelijk gemaakt, waarmede 1 Februari 1908 is begonnen en deze maatregel werkt aanvankelijk gunstig, dank zij de medewerking, door het gouvernement aan de Bank verleend. Maar men zal ook op andere wijze voor fonds moeten zorgen, daar de regeeringsuitgaven voor Curaçao slechts ongeveer 6 ton bedragen, en de vorming van een buitenlandsche fondsreserve, zooals mr. G. Vissering voor China aanbeval, kan daaraan zeer bevorderlijk zijn. Maar de Bank zal ook door zich den wisselhandel met de kuststaten aan te trekken, het eiland moeten ontworstelen aan den invloed van economische crises in Venezuela, voor zoover dit mogelijk is".

De Ritueele Moord.

In de Russische stad Kieff is een sensationeel moordproces bij de rechtbank in behandeling. Israëlieten worden beschuldigd die moord te hebben doen plegen om bloed te erlangen, dat bij het bereiden van paaschbrood zou gebruikt worden.

Door Lord ROTHSCHILD is dato 7 October, naar aanleiding van het proces te Kieff, een schrijven gericht tot Zijne Eminentie Kardinaal Merry del Val, den pauselijken staatssecretaris, in welk schrijven o. a. het volgende gezegd wordt:

„Het is Uwer Eminentie blijkbaar niet onbekend dat te Kieff, in Rusland, zekere door slechte bedoelingen geleide personen onlangs tegen de joden de hatelijke beschuldiging aanvoerden van ritueelen moord, die de Pausen in hunne hooge wijsheid en in hunne bezorgdheid hebben gelogenstraft en die in den loop van verleden jaar het verontwaardigd verzet uitlokten der meest beroemde personen van West-Europa, er in begrepen de leden van het H. College, waarvan Uwe Eminentie een der meest voortreffelijke leden is.

„Uwe Eminentie weet, dat verscheidene Pausen herhaaldelijk hunne weldadige bescherming uitstrekten tot mijne verdrukte geloofsgenooten en dat minstens een hunner, Paus Innocentius IV, eene encycliek heeft uitgegeven, formeel verklarend dat de beschuldiging van ritueelen moord een kwaadwillig, op niets berustend uitvindsel is.

„Andere gezaghebbende geestelijke overheden hebben dezelfde meening uitgedrukt, o. a. Jan Baptist de Martinis, generaal van de Orde der Dominicanen in 1664 en kardinaal Lorenzo Ganganelli, wiens verslag dienaangaande aan de rechtbank van het H. Officie, „Polonia" getiteld, gevraagd werd op verzoek van Benedictus XIV in 1758.

„Ik heb de eer, u bijgevoegd kopij dezer teksten te sturen, zooals zij bekend zijn. Ik twijfel niet of, in naleving der schoone en menschlievende tradities van den H. Stoel, die zoo dikwijls de stem verhief voor de verdediging der verdrukten en ten voordeele der waarheid en der rechtvaardigheid, het Uwe Eminentie zal behagen, mij onverwijld het getuigenis te geven, dat ik verzoek, en dat ik namens mijne Joodsche geloofsgenooten gelast ben haar te vragen".

Hierop antwoordde de Kardinaal dato 18 October ll. het volgende:

„Mylord! In antwoord op uw schrijven van 7 October, ben ik in staat te verklaren, dat de gehectografeerde kopij van het rapport, door kardinaal Ganganelli aan de Consultoren van het H. Officie gezonden, inderdaad authentiek is. Ik kan u daar de verzekering geven ten gevolge van nasporingen, die gedaan zijn in het archief van het H. Officie, waar

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling.)

XXV. Mij is de wraak.

Overal zien wij God.

Menigeen lijdt aan een geheime ziekte, welke ook de beroemdste arts niet genezen kan. Diep in de aarde laat de goede God een bron opborrelen en koken op het inwendig aardvuur; volgens Goddelijk recept worden daar verschillende zouten en stoffen in opgelost, en dat heilzaam bronwater welt dan kant en klaar naar de oppervlakte der aarde. Kokend en dampend spuit het hoog op en de lijdende menschheid komt er drinken van dat geneeskrachtig water of neemt er een bad in.

Een dezer wonderbare badplaatsen is Karlsbad, waar jaarlijks duizenden genezing vinden.

In de zeventiger jaren, midden in den Kulturkampf zat ik op zekeren morgen na de gebruikelijke wandeling te ontbijten, zoo maar landelijk weg in het gras. Naast mij zat een Bisschop uit Oostenrijk; iets verderop onze vroegere gezant bij het Vaticaan, Graaf Usedom met zijne Echtgenoote. In hun gezelschap bevond zich een groote nette heer van voornaam uiterlijk met een langen, vollen baard. De Bisschop vroeg mij: „Kent u dien Mijnheer?

„Neen, Monseigneur, wie is dat?"

„Dat is Graaf Arnim, die oorzaak is van den Kulturkampf.

Let er eens op, hoe de mannen, die aan den spits dezer godsdienststrijd hebben gestaan, aan hun einde zullen komen."

Zoodra wij klaar waren met het ontbijt, stonden wij op om met het overige gezelschap kennis te maken; zoo werd ook ik voorgesteld aan Arnim.

We gingen gezamenlijk wat wandelen in 't bosch, en, daar de wegen smal waren, liepen wij twee aan twee. Toevallig kwam ik bij Graaf Arnim te loopen.

Ik zeide hem: Ik vind het bepaald interessant met u te hebben kennis gemaakt; ik hoor, u heeft den Kulturkampf gemaakt."

„Och ja."

„Maar, hoe is u daartoe gekomen?"

„Ter oorzake van de afkondiging der Pauselijke Onfeilbaarheid; zoo iets is staatsgevaarlijk."

Zoo? Maar wat behelst dat dogma dan?"

De graaf dacht een oogenblik na en zeide toen: Ja! dat kan ik u op dit moment nu juist niet zeggen."

„Veroorloof mij dan, dat ik het u zegge: De Paus is onfeilbaar, als hij *ex cathedra*, dat is, als Leeraar der Kerk, een Dogma in Geloofs- of Zedeleer afkondigt. Maar wat schuilt daar nu voor staatsgevaarlijks in?

In alle kringen moet er toch één zijn, die het laatste woord heeft. Voor de recruten is de onderofficier, die hen leert marcheeren, ook onfeilbaar.

Het Hooge Gerechtshof is ook onfeilbaar, als het de laatste beslissing geeft in een proces."

Hij keek mij uit de hoogte aan en herhaalde hardnekkig: „Toch blijft het staatsgevaarlijk."

Lachend voegde ik hem toe: Zou het geen aanbeveling verdienen, als onze gezant bij 't Vaticaan, wat Theologie studeerde?"

Lachend antwoordde hij: „Daar kunt u wel gelijk in hebben."

Hij sprak dit op een toon, alsof hij wilde zeggen: „Die heele geschiedenis verveelt me al lang."

Uit Berlijn waren geheime politieagenten naar Karlsbad gezonden, die hem overal moesten volgen, en op moesten teekenen, welke personen met hem in aanraking kwamen. Daar de menschen nu eenmaal gaarne wat hooger willen klimmen in de maatschappij en niet graag in ongenade vallen bij de hoogere regeeringspersonen, trokken zich zelfs zijn beste vrienden terug. Hij was daarom bijna altijd in gezelschap van Usedom, die reeds lang in ongenade was gevallen, en later ook van mij, omdat het mij volmaakt onverschillig was, hoe de regeering mij beoordeelde, ik had gelukkig niemand noodig.

Eens zeide ik hem: „Gij wordt zoo scherp aangevallen, dat ik mij gedrongen gevoel uwe verdediging op mij te nemen; wilt gij mij een eerewoord uwe geschiedenis met Bismarck mede deelen?"

„O, zeker! dat wil ik heel gaarne," antwoordde hij.

Vroeger was hij de speelmakker en boezemvriend van Bismarck geweest Toen Bismarck nog niet in tel was, sliep hij altijd bij Arnim, zoo dikwijls hij naar Berlijn kwam. Later, toen Bismarck grooter werd en in

het oorspronkelijke document berust.

Wat betreft het uittreksel van den brief van Paus Innocentius IV, kan er geen twijfel bestaan aan de juistheid van het citaat van Raynald, een juistheid, die bevestigd wordt door het feit, dat kardinaal Ganganelli haar in zijn rapport aanhaalt. In de hoop dat deze verklaring u van dienst zal kunnen zijn bij het door u nagestreefde doel, heb ik de eer, mylord, te zijn uw dienstvaardige dienaar,

Merry del Val".

De stukken, in den brief van lord Rothschild vervat en door het schrijven van den kardinaal-staatssecretaris voor echt verklaard, zijn de kopijen eener bulle, door Paus Innocentius uitgevaardigd in 1247, en een verslag betreffende al de bekende feiten van zoogenaamde ritueele moorden.

De bulle verklaard formeel, dat de tegen de joden uitgebrachte beschuldiging valsch is en stelt vast, dat het geloof, volgens hetwelk ritueele moord een Joodsch voorschrift zou wezen, op niets berust.

In de bulle staat onder meer, deze zinsnede: „Falso eis (Judaeïs) imponunt quod in solemnitate paschali se corde pueri communicant interfecti, credendo idipsum legem praecipere, cum sit legi contrarium manifeste. („Valschelijk wordt hun (den Joden) aangewreven, dat zij bij de Paaschplechtigheid het hart zouden nuttigen van een vermoorden knaap, meenende dat hun wet dit gebiedt, terwijl het klaarblijkelijk met hun wet in strijd is").

Als intrinsiek bewijs voor de echtheid dezer bulle geldt ook, dat de zelfde Paus later over de zaak nogeens in onbetwistbaar duidelijke woorden spreekt, als hij in een bulle van 25 September 1253 zegt: „Nec etiam aliquis objiciat quod in ritu suo humano utantur sanguine", (noch brenge men hier tegen in, dat zij (de Joden) volgens hun ritus gebruik maken van menschenbloed, „wijl", zoo gaat de paus voort, „in het Oude Testament hun het nuttigen van alle bloed is verboden, laat staan van menschenbloed".

De bulle komt niet alleen voor in Baronius' annalen, maar ook in „Regesta Romanorum Pontificum" van Potthast en bij E. Berger: Les régistres d'Innocent IV.

Het „Hbl. v. Antw.", neemt, naar aanleiding der briefwisseling tusschen lord Rothschild en den kardinaal-staatssecretaris, een paar Belgische socialistische — en dus fel antikatholieke — schreeuwers, Terwagne en Huysmans, onderhanden, die onlangs op een meeting, te Antwerpen belegd door den „Bond voor de rechten van den Mensch", beweerden (vooral Huysmans deed dit) dat de Katholieke Kerk nooit iets gedaan heeft om de legende van den ritueelen moord te weerleggen. Het „Hbl. v. Antw." vestigt de aandacht „op de briefwisseling, gevoerd tusschen lord Rothschild en Z. E. kardinaal Merry del Val, dewelke, de eerste in naam der geloovige en verstandige Joden en de tweede in naam van de hoogste leiding der Katholieke Kerk in den loop der eeuwen, een striemende logenstraffing geven aan de leugens en lastertaal, die deze zich noemende „verdedigers van de rechten van den Mensch hebben verteld".

De brief van lord Rothschild, namens de Israëlietische wereld, treft, zegt het blad, nog het meest Huysmans, die daar was komen verklaren, dat de Roomsche Kerk nooit iets gedaan had om den ritueelen moord te logenstraffen en die, toen een redenaar hem onderbrak, antwoordde met lange tiraden over de eeuwenoude geestverstompende werking der Kerk.

„Dat zoo geleerde, alwetende mannen als Terwagne, Kamiel Huysmans en andere „Ligueurs" niet op de hoogte zijn van de geschiedenis, „verbaast ons niet, merkt het „Hbl. v. Antw." ironisch op, „iets dat van 1247 geleden is !....."

„Het verslag van kardinaal Ganganelli — de latere Paus Clemens XIV — naar aanleiding van een proces in den aard van de zaak Beilliss en waarin de geestelijke overheden van Kieff ten dien tijde ook betrokken waren, deed niet alleen uitspraak tegen de beschuldiging, maar hield ook een overzicht van de andere zaken en verklaarde dat, op twee na, er hoegenaamd geen bewijs van schuld tegen de Joden was aangevoerd.

„Wat de algemeene kwestie der mogelijkheid van ritueele moorden bij de Joden betreft, stelde de kardinaal vast, dat de bulle van Innocentius IV en de gelijkaardige encyclieken van Gregorius IX en Gregorius X beslissend waren.

„Hij riep buitendien bullen en encyclieken van andere Pausen in, hunne bescherming aan de Joden verleenend, als het bewijs dat de Kerk nooit heeft kunnen gelooven, dat de Joden ritueele moorden pleegden.

„Wij heeten het geenszins eene onverdraagzaamheid, in de bres te springen om een Jood, een Mahomedaan, een Boeddhist, of wie 't ook zij, te redden, als men de overtuiging heeft, dat die man onschuldig is.

„Maar wij heeten het onverdraagzaamheid van wege die fameuze kopstukken van den „Bond voor de rechten van den Mensch" nooit een voet te verzetten, wanneer menschelijke rechten van een katholiek worden geschonden; integendeel, diegenen toe te juichen en aan te moedigen welke die rechten schenden; en bovendien op hunne meetings, hunne toehoorders door leugen en lastertaal op te jagen tegen de Katholieke Kerk".

Dat gebeurt, helaas, niet alleen in België !

De Tijd.

Koloniaal Verslag 1913

ZOUTWINNING.

Vervolg.

Hoewel er over de vraag naar zout in 1912 niet te klagen viel en ook de prijs van het artikel op de naburige markten zich handhaafde op eene hoogte, die loonenden uitvoer toeliet, (50–60 cent per vat van 130 KG.) bleef de uitvoer van het eiland Curaçao beneden dien van het jaar 1911. De reden hiervan moet gezocht worden in het feit, reeds in het vorig verslag vermeld, dat verscheidene planters in 1910 en 1911 in het geheel geen of slechts weinig zout uit de pannen gelicht hebben en dat anderen, die wel de geheele productie hunner pannen gelicht hadden, ook in 1912 niet over voldoend krachtige werkdieren konden beschikken om het gewonnen zout naar de verschepingsplaats te vervoeren.

Ook in het jaar 1912 deed zich het verschijnsel voor, dat enkele planters óf in het geheel niet óf slechts een gedeelte der productie hunner pannen binnenhaalden.

Op ultimo December 1911 waren in de buitendistricten van Curaçao in voorraad 6 015 620 K.G. zout, terwijl volgens van de belanghebbenden verkregen opgaven in 1012 werden geoogst 3388060 K.G. verkocht 1 492 920 K.G. en door regens weggespoeld 2470000 K.G., zoodat op ultimo December 1912 in voorraad bleef 5 440 760 K.G.

In den toestand der zoutpannen op Aruba kwam in 1912 geen verandering. Slechts 8750 K.G. werd uitgevoerd, waarvan 4152 K.G. naar het buitenland.

Op Bonaire was de zoutindustrie gedurende het jaar 1912 niet ongunstig. De uitvoer bedroeg ruim 7 millioen K.G., d. i. bijna 5 millioen K G. meer dan in 1911. De verkregen prijzen waren iets lager dan in 1911.

De op het einde van 1912 aanwezige voorraad zout bedroeg:

Ter Lage Westkust:		
In voorraad op 1 Januari 1912	±	5 200 000 K.G.
Geoogst in 1912	±	7 010 900 „
	±	12 210 900 „
Verkocht in 1912	±	6 829 550 „
In vooraad op 1 Januari 1913	±	5 381 350 „
Aan de slagbaai:		
In voorraad op 1 Januari 1912....	±	1 950 000 „
Geoogst 1912......	±	3 380 000 „
	±	5 330 000 „
Verkocht in 1912	±	509 356 „
		4 820 644 „
Weggespoeld en gesmolten door regens..............	±	1 050 644 „
In voorraad op 1 Januari 1913	±	3 770 000 „

In het geheel is dus verkocht 7 33 906 K.G., waaronder 202 256 K G., dat naar de andere eilanden der kolonie werd uitgevoerd en daarom niet is opgenomen in den uitvoerstaat (bijlage CC).

De verscheping van het zout geschiedde voornamelijk naar Noord-Amerikaansche havens en naar Cuba, Porto-Rico en de Engelsche Antillen.

Ter Lage Westkust werden in 1912 eenige zoutpannen ten deele en andere geheel schoongemaakt.

De zoutpannen aan de Slagbaai verkeeren in goeden staat, doch zijn volgeloopen door de zware regens op het einde van 1912 gevallen, zoodat er in den eersten tijd geen oogst daaruit zal kunnen worden verkregen.

Van St. Martin kon in 1912 slechts 1½ milloen K G. zout worden uitgevoerd tegen 8¾ millioen in 1911, toen de uitvoer bijna 2¼ millioen K.G. minder was dan die in 1910.

De oorzaak hiervan is te vinden in de doorbraak van den dijk bij de zoutpannen, vermeld in het vorige verslag, waardoor in 1912 geen zout is kunnen worden geoogst.

SCHEEPSBOUW.

Gedurende het jaar 1912 werden gebouwd: op Curaçao een schoener, op Aruba een kotter en op Bonaire een schoener, 2 kotters en 3 zeilbooten.

Handel en scheepvaart.

In 1912 kwam in de samenstelling van de Kamer van koophandel en nijverheid op Curaçao geene verandering.

Kon bij het verslag over 1911 worden geconstateerd, dat de handelsomzetten, zoowel ten opzichte van den invoer als van den uitvoer, die van het vorig jaar aanzienlijk, en wel respectievelijk met ruim een millioen en ruim driehonderd duizend gulden overtroffen, wederom kan worden medegedeeld, dat zoowel in- als uitvoer beduidend zijn toegenomen.

De invoer bedroeg voor de geheele kolonie:

in 1912..........................	f 4 856681
in 1911..........................	f 4 325614
alzoo meer in 1912.......	f 531067

en de uitvoer:

in 1912..........................	f 2 425551
in 1911..........................	f 1 952330
alzoo meer in 1912......	f 473211

Wat den invoer betreft is de vermeerdering, die met ruim f 450000 voor het grootste deel voor rekening van het eiland Curaçao komt, hoofdzakelijk toe te schrijven aan den vermeerderden invoer van steenkolen, waarvan voor bijna f 145000 meer werd ingevoerd, van hoedenstroo, die met eene waarde van bijna f 50000 dien van het voorafgaand jaar overtrof, van timmerhout en bladkoper (hoofdzakelijk voor den scheepsbouw), die eene vermeerdering aanwijst van ruim f 80000, van maïsmeel en boonen, en van veevoeder, waarvan in verband met de algeheele mislukking van den maïsoogst 1911|12 en de ongekend langdurige en hevige droogte, groote hoeveelheden werden ingevoerd, als:

Maïsmeel

in 1912	
voor een waarde van ,........	f 477 034
in 1911	
voor een waarde van.........	308 551
Meer in 1912........	f 168 483

Boonen en erwten:

in 1912	
voor eene waarde van.......	f 73 005
in 1911	
voor eene waarde van..	43 389
Meer in 1912......	f 29 616

Hooi en maïs (als veevoeder:)

in 1912	
voor eene waarde van.........	162 911
in 1911	
voor eene waarde van	41 691
Meer in 1912.........	121 220

Ingezonden stukken.

Willemstad 26 November 1913.

De tuchteloosheid der jeugd.

In verband met bovenstaand onderwerp bevat de *Amigoe* van 22 dezer een hoofdartikel, dat mij aanleiding geeft tot eenige opmerkingen, die ik hier laat volgen. Ik stel mij daarbij niet meer voor, dan aanwijzing van de richting, waarin verbetering *kan gezocht* worden.

Het moet wel niet de eerste maal geweest zijn, dat de wensch naar een rijksopvoedingsgesticht of naar een tuchtschool uitgesproken werd, toen de redactie van de *Amigoe* dat deed in het aangehaalde artikel. De rechterlijke macht sukkelt al jaren, al bijna eene halve eeuw, met de toepassing van art. 37 van ons strafwetboek, dat haar de bevoegdheid geeft, om strafschuldigen beneden den leeftijd van zestien jaren, die zonder oordeel des onderscheids handelden, in een *verbeterhuis* te plaatsen. Daar gelaten nog de belachelijke gevangenisstraffen, die voor ernstige misdrijven aan kinderen wel moeten worden opgelegd, om eenerzijds het recht zijnen loop te laten en anderzijds den jeudigen overtreder niet te straffen met een geneesmiddel erger dan de kwaal.

Gelukkig laat het zich aanzien, dat deze Napoleonistische wetgeving binnenkort eindelijk ook voor Curaçao haren tijd gehad heeft. De afkondiging van het nieuwe wetboek van strafrecht is nog maar eene kwestie van dagen of weken misschien, en wanneer dan ook de invoering met bekwamen spoed ter hand genomen wordt, zijn wij op dit gebied over het algemeen vrijwel bij. Alleen maar de nieuwe strafwet zal ons evenmin een opvoedingsgesticht en een tuchtschool geven.

Niet alleen op strafrechtelijk terrein is reden tot droefheid over dit gemis. Het zou niet te verwonderen zijn, wanneer het nog niet van algemeene bekendheid is, dat Curaçao ook zijne *kinderwetten* heeft. De desbetreffende wijzingen zijn nu een jaar of acht geleden in ons Burgerlijk wetboek aangebracht en... goeddeels een doode letter gebleven. Wie op de hoogte is van de heilzame werking dier wetten in het moederland, en wie gezien heeft de groote vlucht die het instituut der *Voogdijraden* daar genomen heeft, zal het levendig betreuren, dat men hier niet verder gekomen is, dan eene ook voor Curaçao voortreffelijke wetgeving op papier.

De tijd lijkt mij bijzonder gunstig, om dit onderwerp aan te roeren, nu bij den Kolonialen Raad is aanhangig gemaakt een ontwerp: *Verordening tot het geven van waarborgen aan buiten huwelijk geboren kinderen, opdat hun het noodige voor hun onderhoud en hunne opvoeding niet worde onthouden.* Ik zal mij hier niet uitlaten over de vraag, of het gewenscht is, dat dit ontwerp wet wordt, maar wel wil ik opmerken, dat, wordt het aangenomen, er voor gezorgd moet worden, dat de nieuwe wet behoorlijk gebruikt wordt. Eene wet, die geen toepassing vindt in de daarvoor aangewezen gevallen, vermindert de eerbied voor de wet in het algemeen. En van daar tot wantrouwen in de onpartijdigheid van de rechterlijke macht is slechts een stap, waarvoor Curaçao bewaard moge blijven. Een volk, dat het vertrouwen in zijne rechters, een van zijne hoogste ideëele goederen, verliest, is ten doode opgeschreven.

Valt het, zooals ik zei, te betreuren, dat de Regeering tot hiertoe niet voorging, onmiskenbaar is dat dit deel der sociale wetgeving, dat kinderwetgeving heet of daarmee verband houdt, niet slagen kan zonder den steun, die het particulier initiatief bieden kan en moet. En zou dan hier dat particulier initiatief niet eens vast kunnen beginnen?

Ik vergelijk niet graag Curaçaosche toestanden met Nederlandsche. Men kan zeggen, dat bijna alles hier een eigen cachet heeft. Toch herinner ik mij met instemming, hoe de *Amigoe* ten vorigen jare op meer dan eene beschouwing in het rapport der Suriname-commissie wees, waaruit veel goeds voor onze Kolonie te halen is. En thans ligt voor mij een overzicht van de werking van den Voogdijraad in Paramaribo van alleszins bevoegde hand, mij met de laatste mail op mijn verzoek welwillend toegezonden. Ik zal de vrijheid nemen, hieruit een en ander mee te deelen, en vraag dan aan een ieder, of in de daar gevolgde werkwijze voor ons geen handleiding te vinden is.

Allereerst wordt opgemerkt, dat de werkwijze van den Voogdijraad geheel anders is dan die der Voogdijraden in Nederland, dank zij in hoofdzaak de andere leefwijze der bevolking.

Toen de Voogdijraad de Nederlandsche werkmanier wilde volgen, was hij van den aanvang of vleugellam geslagen, omdat hij bij ontzetting uit ouderlijke macht of voogdij geen andere voogden en in het geheel geen Stichtingen, die zich de zorg der minderjarigen konden of wilden aantrekken, kon vinden. Op aandringen van den Raad is toen opgericht de *Stichting voor verwaarloosde jongens*, die duurzame verpleging van minderjarigen ten doel heeft, van eene Gouvernementssubsidie leeft, en gevestigd is op eene Gouvernementsplantage. (Later is door de Broedergemeente eene dergelijke inrichting geopend en de Roomsch-Katholieke werken aan een van de Koelies, terwijl verschillende kerkvoogdijen een overeenkomstig voornemen hebben.)

Vóór deze inrichting bestond, begon de Voogdijraad zich er mee bezig te houden, met medewerking van den Burgerlijken stand het instituut der *erkenning* van de kinderen nader tot het volk te brengen, zooveel mogelijk met voorziening in de toeziende voogdij. Meestal gelukte het ook, de verwekkers te bewegen, om gelden ten behoeve der kinderen af te staan. Alles zonder dwang natuurlijk. En de Raad houdt zooveel mogelijk een wakend oog op de opvoeding, terwijl hij zijne bemiddeling aanbiedt hij het zoeken van eenen werkkring.

„Slechts in drie gevallen, gedurende zes jaar, deed de Raad een verzoek tot ontzetting, en desniettegenstaande keert de secretaris zeker dit jaar minstens f 4000 uit ten behoeve van verwaarloosde kinderen." Iedere maand vergadert de Raad minstens eens, de secretaris houdt dagelijks zitting en ontvangt gemiddeld 200 menschen per maand.

De politie verleent dikwijls grooten steun bij het vooronderzoek, dat van den secretaris uitgaat.

Tot zoover het rapport uit Suriname. Voorloopig heb ik daaraan niets toe te voegen, het aanbevelende ter ernstige overweging aan allen, die het wel meenen met de Kolonie, die wij straks moeten overgeven aan het nu opkomend geslacht.

De Gaay Fortman.

---

invloed steeg, bezorgde hij aan Arnim den post als gezant te Parijs. Aldaar ontving een tafelgenoot van Arnim gedurende een diner een brief uit Berlijn, waarin geschreven stond: Arnim geldt hier als toekomstige opvolger van Bismarck." Hij reikt Arnim den brief over, die hem, onverschillig de schouders ophalend, verder geeft. Een der aanwezigen lichtte aanstonds Bismarck hierover in. De vriendschap verkeerde plotseling in den bittersten haat; van dien dag af overlaadde Bismarck hem met de grofste beledigingen.

Arnim reisde naar Berlijn en verzocht den Keizer om ontslag. De Keizer antwoordde hem: „U is niet in dienst van Bismarck, maar van mij. Bismarck kost mij reeds mijn beste beambten; ik verzoek u dringend te blijven."

Arnim vroeg den Keizer, of hij zich bij Bismarck zou gaan melden. De Keizer vond dit goed.

Bismarck ontving hem zeer koel, weigerde hem zelfs de hand en zeide: Gij zult niet eerder rusten, voor dat gij op dezen zetel zit, maar dan zult gij ook ondervinden, hoe weinig gij daarmede hebt bereikt."

In plaats van, zooals gebruikelijk is, mondeling de zaken te bespreken, zond hij hem een dienstbrief na met de instructie: „Houd sterk vast aan Belfort". (Thiers wilde in ruil voor Metz de teruggave van Belfort.)

Urenlang duurden de onderhandelingen en Arnim hield vast aan Belfort, maar bemerkte wel, dat Thiers zijn lachen ter nauwer nood kon bedwingen. Ten slotte haalde Thiers een brief van Bismarck voor den dag, waarin de officieele verklaring stond: Wij houden geenszins vast aan Belfort."

Door dergelijke lage middelen trachtte Bismarck zijn doodsvijand onmogelijk te maken. Opnieuw snelt Arnim naar Berlijn, maar Bismarck had er reeds voor gezorgd, dat hij geen toegang kreeg bij den Keizer.

Arnim reisde naar Karlsbad en neemt de beledigende brieven van Bismarck mee, opdat ze niet gelezen zouden worden. Deswege werd hij aangeklaagd officieele stukken verduisterd te hebben. Zijn lievelingsdochter sterft op een stoel, welke behoorde bij het ameublement van het Gezantschap.

Als dierbaar aandenken neemt hij dezen stoel mee, en wordt aangeklaagd wegens diefstal.

Arnim vluchtte naar Zwitserland.

Ik bezocht hem te Bevey. Juist was zijne brochure *Pro nihilo* verschenen en zou verzonden worden; hij verzocht mij ze eerst te lezen en mijn oordeel er over te zeggen.

Ik zag, hoe hij opnieuw de Katholieke Kerk beschimpte en zeide hem: „Ik begrijp u niet. Ge zijt met de gehede wereld in onmin, er is echter een Macht, welke bij voorliefde de vervolgden en ongelukkigen beschermt, dat is de Katholieke Kerk. En gij beschimpt haar weer opnieuw. Waarom doet ge toch zoo iets?"

Als in vertwijfeling riep hij uit: „Kan ik anders?"

Ik antwoordde hem: „Als ge mij vraagt, kunt ge slechts één van tweeën doen; óf Bismarck zóó vervolgen, dat hij u niet meer ontwijken kan en dan zóó lang met hem duelleeren, tot een van beiden in den strijd blijft; óf Gij kunt, wat veel edeler is en Gode meer welgevallig, al uw leed kalm dragen en opofferen als een boete voor uwe zonden. Maar om dat te kunnen doen, moet gij Katholiek worden."

Snikkend en als vernietigd jammerde hij. „Och, zij zullen mij niet meer opnemen in hun Kerk !"

O, als de wereld dit woord gehoord had van iemand, die geheel zijn leven de wereld had gediend !

En ik, hadde ik slechts een enkel bemoedigend woord kunnen spreken, hij zou zich gelukkig geacht hebben Katholiek te kunnen worden.

Maar ik vond dat oprichtende troostwoord niet; ik dacht te veel aan Judas Iscariot, die de hoop op vergeving verloren had en zich verhing.

Arnim vluchtte, nadat hij bij verstek tot de gevangenis veroordeeld was, naar Nizza.

Wat is er geworden van dezen flinken, intelligenten man !

Verblind, van heimwee verteerd, onteerd, is hij den meest ellendigen dood gestorven.

Zoo straft God hen, die zijne Kerk vervolgen.

De profetie van den Bisschop was in vervulling gegaan.

Berichten uit de Kolonie.

Eerstelingen.

De wandkalenders voor het jaar 1914 zijn weder op komst. De twee eersten zijn van de Heeren J. & D. JESURUN, agenten van de *Palatine* Levensverzekering maatschappij te Londen, en van den Heer M. CAPRILES, hoofdagent op Curaçao van de *Nationale* Levensverzekeringbank te Rotterdam.

Onzen hartelijken dank.

De Regen.

13 schijnt toch niet zoo'n groot ongeluksgetal te zijn. In 1913 al thans heeft Curaçao een buitengewoon goed regenjaar gehad.

Ingenieur v. d. Broek

zal ons weer spoedig verlaten. Telegrafisch werd ZEd door Prof. KRAUS opgeroepen naar Callao in Peru, en zal 12 Dec a. s. met de Duitsche boot daarheen vertrekken.

Slechts drie weken lang kan ZEd. voor onze Curaçaosche haven werkzaam zijn. We hopen, dat de Heer VAN DEN BROEK in deze drie weken de komst van Prof. KRAUS in Januari a. s. voldoende zal kunnen voorbereiden. Mocht hem nog eenige vrije tijd ter beschikking blijven, dan zouden wij prachtig kunnen profiteeren van zijne tegenwoordig heid om den loop van den water afvoer in en om de stad eens te regelen.

De Bioscoop.

De raad der gemeente Almeloo stelde een verordening vast, waarbij het aan bioscoop-ondernemers verboden wordt tot de gewone voorstellingen kinderen beneden zestien jaren toe te laten. Beneden dien leeftijd hebben kinderen alleen toegang tot vertooningen, die bepaaldelijk als kindervoorstellingen zijn ingericht en aangekondigd en waarvan het programma vooraf is goedgekeurd door een commissie, welke burgemeester en wethouders zullen benoemen.

Examen.

Dezen morgen is de Eerw. frater CONSTANTIUS van het St. Thomas-College geslaagd voor de akte Spaansch.

Onze gelukwenschen!

Welkom.

Met de *Philadelphia* is Donderdag teruggekeerd uit Europa, de Edelachtbare Heer MR S. L. MADURO Voorzitter van den Kol. Raad. Wij heeten ZEA. hartelijk welkom.

Hoog Bezoek.

Dinsdagmorgen heeft de HEG. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn Adjudant J. PENHA, een bezoek gebracht aan het Jongensweeshuis en de R. K. School van Sta. Rosa.

De Weezenkapel verwelkomde ZHEG. en speelde weder bij het wegrijden.

Voetbal

Morgenmiddag 4 uur zal op het terrein van San Matheo een wedstrijd plaats hebben tusschen den *Curaçaoschen Voetbalbond* en het *Militaire Elftal.*

Onze Nieuwe Begrooting

zou Woensdag 5 November in de Afdeelingen der Tweede Kamer behandelt worden. We kunnen het Voorloopig Verslag derhalve eerst met de volgende Mail verwachten.

Volgens de Staatscrt.

is de officier van gezondheid der 2e klasse van het leger in Nederlandsch-Indië Ph. F. DE HASETH-MÖLLER wegens ziekte eervol ontheven van den verderen duur van zijne detacheering bij de landmacht in West-Indië;

is de termijn gedurende welken de militaire apotheker der 1ste kl. titulair van de landmacht in West-Indië Th. J. C. Buys, wegens ziekte op non-activiteit werd gesteld, met verguuning die non-activiteit hier te lande door te brengen, om gelijke redenen met zes maanden verlengd.

De Panamakanaal-quaestie.

Adamson, de voorzitter van het handelscomité in het Huis van Afgevaardigden, kondigde na een conferentie met president Wilson een besluit aan, volgens hetwelk de vrijheid van rechten van Amerikaansche schepen op het Panama-kanaal zal worden opgeheven zoodra de inkomsten voldoende zijn om de loopende onkosten te dekken, wat waarschijnlijk over 10 jaren het geval zal zijn.

Bananen.

In Nederlandsche bladen van verschillende richting lazen wij het volgende curieuze bericht:

Naast den door de firma Eisse en & Co. te Londen (cargadoors Mulder & Co.) onderhouden geregelden dienst tusschen West-Indië (St. Martin) — in andere Bladen leest men Sta Marta, wat natuurlijk juister is — en Rotterdam, zal eerstdaags door de firma Wambersie & Co. een geregelde bananen-dienst worden geopend tusschen Curaçao en Rotterdam. De daartoe bestemde bananenloodsen zijn reeds in gereedheid gebracht en de eerste zending wordt de volgende week in Rotterdam verwacht.

Door dezen dienst wordt eindelijk tegemoet gekomen in den lang gekoesterden wensch der bevolking van Curaçao om hare producten aan de Europeesche markt te kunnen brengen, waartoe tot nu toe geen geschikte scheepsgelegenheid bestond. Aangezien thans concurrentie zal ontstaan, zullen wellicht de nu nog vrij hooge prijzen der bananen aanmerkelijk lager worden."

Hier hebben we weder een verma kelijk staaltje van het verwarren van Curaçao met Suriname.

Er zijn nog zeer veel Nederlanders, die nog maar niet weten, dat er in De West twee geheel verschillende, dagen ver van elkander verwijderde Kolonies bestaan, namelijk Suriname met de hoofdstad Paramaribo, en Curaçao met de hoofdstad Willemstad.

Dat bij deze bananenverscheping Sta Marta en Suriname bedoeld zijn blijke uit het volgende, dat wij aan troffen in *De Surinamer*:

De N. R. Ct schrijft:

Reeds geruimen tijd worden er hier ter stede weder pogingen in het werk gesteld, die de bevordering van de cultuur van bananen in West-Indië, den handel zoomede het vervoer van deze vruchten ten doel hebben, pogingen, die, naar het schijnt, alleen verwezenlijkt kunnen worden met behulp van een subsidie van regeeringswege.

Zoowel de firma Wambersie & Zoon als Van Nievelt, Goudriaan & Co.'s Stoomvaart-Maatschappij hadden elk voor zich reeds stappen bij de regeering gedaan om den benoodigden geldelijken steun te verkrijgen, en reeds onder het vorige kabinet schijnen die aanvragen een gewillig oor te hebben gevonden. Echter heeft de nieuwe regeering den eisch gesteld, dat de twee zelfstandig optredende aanvragers zich zouden aaneensluiten bij hun pogingen om het beoogde doel te bereiken.

Zulks is nu ook inderdaad geschied: de Rotterdamsche combinatie heeft onlangs bij den minister van koloniën het verzoek ingediend om van de regeering subsidie te verkrijgen, in verband met de plannen tot oprichting van een maatschappij, die zich ten doel stelt, aan de West-Indische planters van bananen voorschotten te geven, de bananen op te koopen en naar Rotterdam te vervoeren.

Aanvankelijk zal men met twee schepen, met een capaciteit van 20.000 bossen, varen om na 1½ jaar nog twee schepen in de vaart te brengen, die een capaciteit van 40.000 bossen zullen hebben. Zes maanden daarna komen er nog twee schepen van laatsgenoemd type bij.

Officieele berichten.

Blijkens van den Minister van Koloniën ontvangen kennisgeving is aan den assistent-loods voor de St. Annabaai alhier, H. van der Hoeven, thans met verlof in Nederland, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

Het aan den torenwachter bij den vuurtoren op Klein-Curaçao, J. M. Schotborgh, om gewichtige redenen verleend verlof van een maand, is voor den tijd van twee maanden verlengd tot herstel van gezondheid.

De marechaussee eerste klasse in deze kolonie J. Dijkman wordt met ingang van 1 December a. s. in activiteit hersteld.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1. Vom Koningstein Marsch (1e uitv.) — R. Muller
2. Orpheus in D'Unterwelt Ouverture — Offenbach
3. Die keusche Susanne Walzer — J. Gilbert
4. Fantaisie sur Le Freischutz — M. Weber
5. Die Ulanen Kommen Marsch (1e uitv.) — H. Fischer
6. Fantaisie sur Aida — G. Verdi
7. La bella Argentina Tango Danza — G. Roberts
8. Blumenlied — G. Lange
   Eine vergüngte Negerhochzeit
   SLOT Cake Walk (1e uitv.) — R. Vollstedt

Weer drie nieuwe uitvoeringen! Onze Militaire Kapel verdient een mooi pluimpje; we hopen dat een talrijk, belangstellend publiek haar dit morgenavond brengen zal.

Posterijen

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Froilan Alvarez, Elia, Clarisa Montes 2, Julia Rivas.

Aangeteekende stukken: Manuel Escobaal, John Irardi 2 rebut, Michael W. Romer.

Drukwerken: Bizento Casimier, Julio Marpues, L G. v. Aken, D. H. Areuds, George Pietersz. 2

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 28 November 1913

AARDNOTEN (Pindas) per KG		—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G..........................	,,	0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	,,	0.60
id. per KG. 2e kw.	,,	0.50
HUIDEN per K.G............................	,,	0.80
GEITENVELLEN per K.G.............	,,	1.10
WOL per K.G..................................	,,	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	,,	0.55
BEENDEREN per K.G.....................	,,	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G..............	,,	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		

Kwaliteit No, 1	per dozijn		,, 4
,, ,, 1 (gebleekt)	,, ,,		,, 4.12½
,, ,, 2	,, ,,	....	,, 5.25
,, ,, 3	,, ,,	....	,, —
,, ,, 3	,, ,,	.....	,, —
,, ,, 4	,, ,,	....	,, 7.—
,, ,, 5	,, ,,	OLA	,, —.
,, ,, 6	,, ,,	....	,, 8.
,, ,, 7	,, ,,	....	,, 9
,, ,, 8	,, ,,	OLA	,
,, ,, 9	,, ,,	....	,, 1250
,, ,, 10	,, ,,	OLA	,, 12.
,, ,, 11	,, ,,	....	,, —
,, ,, 12	,, ,,	OLA	,, 15
,, ,, 13	,, ,,	....	,,
,, ,, 14	,, ,,	OLA	,,
,, ,, 15	,, ,,	....	,,

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd: 128 ratten

Boekenschouw.

DE ZWARTE RAADSHEER door *Jos. Spillmann.*

Dit is een historische roman, wel ke speelt in Zwitserland, boeiend van het begin tot het einde. Ofschoon het een boek is van 340 bladzijden, leest men het met stijgende spanning achter elkander uit. Veilig durven wij dezen roman aan leesbibliotheken en particulieren aan te bevelen. De historische karakters zijn prachtig geteekend en komen in volle grootheid uit; de romantische liefde, welke door het verhaal heenloopt, is niet laf en flauw, maar nobel en edel, verhoogd en verfijnd door het Katholieke geloof.

Dit is een Katholieke roman in den vollen en besten zin des woords. De heldenfiguren bloeien op uit Katholieken bodem, in merg en been doordrongen van de Katholieke beginselen.

De groote invloed van den godsdienst op de schoone vorming van een mooi karakter en de veredeling van al te krachtige eigenschappen treedt hierbij telkens naar voren.

Wij wenschen dezen roman in handen van allen, die graag een goed, mooi en belangrijk boek lezen.

Het is te verkrijgen bij C. L. VAN LANGENHUYZEN te Amsterdam tegen f 1,90, ingen. en f 2 50 geb.

THOMAS Á KEMPIS. *De Alleenspraak der Ziel.* Uit het Latijn vertaald door J. A. VAN LIESHOUT O.E.S.A.

DE NAVOLGING VAN CHRISTUS is bij een ieder bekend; zij werd in alle talen vertaald, zelfs ook in het Papiamentsch. De door God begenadigde Schrijver van dit gulden boekske heeft ook nog andere geschriften nagelaten. Een daarvan is *De Alleenspraak der Ziel.* Inniger, devoter gebeden zijn moeilijk denkbaar; want gebeden zijn deze meditaties, gebeden door een godvruchtige ziel tot haren Bruidegom Jesus. In het begin klinkt deze eenvoudige, mystieke taal u als een hemelsche muziek, die u heel uit de verte tegenklinkt, bekoort en in vervoering brengt, geheel boven en buiten u zelven. En dan, dan neemt gij zelve deze eenvoudige taal over, en zingt uw eigene ziel haar diep gevoeld Hooglied tot haren He melschen Bruidegom.

Deze ALLEENSPRAAK zal vrome zielen leeren bidden, leeren overwegen, en hen brengen tot de zoetste vereeniging met God.

Ook dit mooie boek, dat nog beter tot zijn recht zou komen als het uitgegeven was als een tweedeelig gebedenboek, is verkrijgbaar bij C. L VAN LANGENHUYZEN te Amsterdam. Ingenaaid f 1; gebonden f 1,50.

Uit de naburige Republieken.

Santo Domingo. Bij Regeeringsbesluit van 20 November ll. heeft President BORDAS de Waarborgenwet weder van kracht verklaard, waardoor de laatste overblijfselen der revolutie zijn opgeruimd. Een ander decreet wijst 15 en 16 December aan voor de verkiezingen voor de Gemeenteraden en 15 Januari voor het buitengewoon Congres. Dan komt er een nieuwe President.

De achterstallige traktementen zullen tot 1 November worden uitbetaald en vanaf 15 Nov. zijn de verschillende Hoofden van Departementen weder verplicht zich aan de uitgaven door de Begrooting toegestaan te houden. Alle uitgaven gedaan buiten de Begrooting om zullen na 16 Nov. niet meer erkend worden.

Misschien is het voor sommigen belangrijk te vernemen, dat de Republiek Sto. Domingo ± 650.000 burgers telt op een oppervlakte van 29,105 K.M.² De Hoofdstad Santo Domingo de Guzman telt, met de voorsteden San Carlos en Villa Duarte, 22.000 inwoners.

Venezuela. El Mocho, Grl. HERNANDEZ, heeft in *The Daily Gleaner* van Jamaica verklaard, dat hij zoowel CIPRIANO CASTRO, als President GOMEZ zal bestrijden. We kunnen ons dus weer op wat nieuws voorbereiden. Maar de onruststokers zijn er nog niet! Grl. GOMEZ is op zijn hoede en een vijand, die gewaarschuwd is, telt voor twee.

De Doctoren JUAN ITURBE en R. GONZALEZ RINCONES hebben den President bericht, dat groote massas sprinkhanen vernietigd zijn door het Serum HÉRELLE. Twee maanden geleden werd dit over bepaalde velden uitgestrooid en nu vindt men op 15 K. M. in den omtrek groote hoeveelheden doode sprinkhanen, zoodat men er waggons mee zou kunnen vullen.

Dit is een zeer mooi bericht, hetwelk bewijst, dat de Regeering in Venezuela werkelijk met ernst de ontwikkeling van den landbouw wil bevorderen.

Ook op industrieel gebied gaat Venezuela sterk vooruit. Er worden opgericht een porseleinfabriek, een weverij, een electrische centrale voor licht- en krachttoevoer, waarbij de Naiguatarivier den stroom moet leveren. Ook werd van de Nationale Werf te Puerto Cabello het eerste stoomschip, geheel en al aldaar gebouwd, te water gelaten. Het is de *Cristobal Colon* bestemd als guarda costa.

De Curaçaosche Vliegeniers zijn te Caracas aangekomen, maar hebben daar nog niet gevlogen.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

De oorlogsramp schijnt geëindigd. Reeds een jaar lang werd in het Balkan-schiereiland haast onverpoosd gestreden. De laatste strijd was de gewapende opstand der onderdrukte Albaneezen tegen het harde Servische juk. Maar de opstandelingen waren lang niet tegen het Servische leger opgewassen, dat weldra de belangrijkste strategische punten aan de Albaneesche grens bezette.

Het duurde niet lang, of Servië kreeg van de regeeringen der landen van het Drievoudig Verbond de vermaning de besluiten van de Londensche conferentie te eerbiedigen en de grens van Albanië ongemoeid te laten. Het Servische leger kreeg dientengevolge bevel, niet verder in het Albaneesch gebied door te dringen. Dat was Oostenrijk echter niet genoeg; Servië moest zijn leger uit Albanië terugtrekken, eischte de regeering der Donaumonarchie, een ultimatum stellend. En hoezeer de militaire partij in Servië ook tegenspartelde, de Servische regeering, die waarschijnlijk ook wel een wenk van Rusland heeft gekregen, gehoorzaamde dadelijk aan de eischen van het machtige Oostenrijk.

Dit land doet anders weinig voor den Albaneeschen staat, die op zijn wensch is in het leven geroepen. Albanië is vrijwel aan zijn lot overgelaten. Er is een voorloopige regeering, die echter door vele Albaneezen niet wordt erkend. Er is een voormalig Turksch legeraanvoerder van Albaneesche afkomst, Essad Pasja, die een grooten aanhang heeft, doch zich blijkbaar niet sterk genoeg acht om zich meester van het gezag te maken. Maar nog altijd is Albanië een vorstendom zonder vorst; de pretendent, die de meeste kans zal hebben den wankelen troon te bestijgen, is de vorst von Wied, onderhandelt te Weenen en te Bucharest.

Vooral te Bucharest wordt thans over het lot der Balkan-staten beslist; Rumenië staat aan het hoofd dier staten. Toen Turkije en Bulgarije den vrede en daarbij een geheim verdrag sloten, waarschuwde men uit Bucharest, dat Bulgarije, indien het Turkije bij een aanval tegen Griekenland zou steunen, onmiddellijk een aanval van het Rumeensche leger te duchten zou hebben. Of hierdoor de onderhandelingen, die tusschen Griekenland en Turkije over een definitieven vrede loopen, wat vlotter zijn gegaan, is niet uit te maken. Maar een feit is het, dat beide landen het reeds over vele geschilpunten eens zijn geworden en dat, waar in 't begin dezer maand een oorlog dreigde, de vrede in 't verschiet is. Alleen de quaestie, wie de eilanden aan de kust van Macedonië en Klein-Azië zal bezitten, biedt vele moeilijkheden. Maar daar zullen de groote mogendheden ook een woordje over medespreken. De Porte heeft wel verklaard, dat zij die eilanden niet wil opgeven, doch de mogendheden zullen haar dien afstand wel smakelijk maken door het afsluiten van een leening. Bulgarije wordt reeds door Oostenrijk van geld voorzien. Frankrijk leent aan

Servië en Griekenland, want er is veel te herstellen, de oorlog heeft veel verwoest.

De president der Fransche republiek maakte in begin October een reis naar Madrid, waar hij door de bevolking met groot eerbetoon werd ontvangen. Hij kwam daar om met Spanje een verdrag ten aanzien van een gezamenlijk optreden in Marokko af te sluiten. Velen wilden, dat men verder ging en dat Spanje wordt opgenomen in de Triple Entente. De vlootrevue bij Cartagena, waarbij Engeland door een oorlogskruiser vertegenwoordigd was, lijkt in dat opzicht veelbeteekenend. Intusschen is het Kabinet-Romanones, dat de overeenkomst met Frankrijk sloot, afgetreden, plaats makend voor een ministerie-Dato.

Het Fransche leger maakte tijdens de jongste manoeuvres vele fouten, die aan sommige generaals geweten worden; dezen kregen hun ontslag thuis. Ook vroeger waren er Fransche generaals die fouten hebben gemaakt, waardoor honderd jaren geleden de slag bij Leipzig door Napoleon werd verloren. De overwinning der Duitsche en Oostenrijksche legers werd den 18en October herdacht door een grootsch feest te Leipzig, waarbij Keizer Wilhelm tegenwoordig was, die ter herinnering aan den volkeren slag een monument onthulde.

's Keizers schoonzoon, prins Ernst van Cumberland, heeft in den loop van October nogmaals den afstand van zijn aanspraken op den troon van Hannover bevestigd. Op voorstel van Pruisen heeft hierna de Bondsraad beslist, dat er geen beletsel bestaat, dat hij den Brunswijkschen hertogzetel beklimt. Weldra zal hij met zijn gemalin een plechtigen intocht binnen Brunswijk houden. Met dezen afstand verliest de Welfsche partij in Hannover haar kracht.

Er is deze maand weer sprake geweest over een evenredige beperking van den vlootbouw van Engeland en Duitschland. In beide landen echter ontmoet dit voorstel tegenstand. Het Krupp-proces te Berlijn, dat thans voor de derde maal gevoerd wordt, toont, hoe graag men kanonnen levert; van die zijde is de tegenstand het grootst.

Intusschen heeft de Engelsche regeering het hoofd te bieden aan de unionistische beweging tegen een eventueele invoering van Home Rule in Ierland. Het brandpunt dier beweging is het graafschap Ulster in Ierland, dat zelfs 11.000 man vrijwilligers op de been heeft geroepen om desnoods gewapenderhand Ierland's zelfregeering te beletten. Hoewel de Britsche regeering geneigd is tot een schikking met de bewoners van Ulster, is zij niet van zins zich te laten dwingen en zal zij gebruik maken van haar recht, om een voorstel, dat tweemaal door het Hoogerhuis is verworpen, buiten dat lichaam om tot wet te verheffen.

Veel beteekenis zal trouwens de opstand van Ulster tegen het gezag der Engelsche regeering niet krijgen. Zelfs niet eens de beteekenis, die de mislukte revolutie in Portugal had. Deze schijnt te vroeg uitgebroken. De aanvoerders van den opstand werden, nog vóór deze eenigen omvang had verkregen, in hechtenis genomen en zuchten naast de vroegere opstandelingen en vele onschuldigen in de overvolle Portugeesche gevangenissen. Eens echter zal de poging om het huis van Braganza op den troon te herstellen, stellig gelukken, omdat men het harde juk der anti-clericale republikeinsche regeering al lang moede is

In Italië vecht men bij verkiezingen, die nooit kunnen afloopen zonder bloedvergieten. Op verscheidene plaatsen vielen dooden, vooral op Sicilië. De tegenwoordige regeering behield de meerderheid. De opkomst der kiezers was anders treurig.

Nog slechter was de opkomst der kiezers bij de presidentskeuze in Mexico; er namen er te weinig deel om die keuze geldig te doen zijn. Hierom behield Huerta, die zich door gevangenneming van alle volksvertegenwoordigers — slechts enkele zijn later losgelaten — de dictatoriale macht heeft toegeëigend, als voorloopig president, het bewind in handen. Zijn tegenstander Felix Diaz heeft Vera Cruz, waar hij den uitslag der stemming afwachtte, verlaten, de wijk nemend op een Amerikaansch schip. President Wilson der Vereenigde Staten heeft reeds verklaard, dat hij alle betrekkingen met Huerta wil afbreken, doch Engeland heeft hem, hoewel niet zoo nadrukkelijk als eerst werd aangenomen, als voorloopig president erkend. De opstandelingen winnen echter veld; zij hebben de steden Torreon en Monterey in het noorden ingenomen. Huerta is den toestand nog lang niet meester.

In de Vereenigde Staten werd het nieuwe verlaagde tarief van invoerrechten aangenomen en spoedig daarna in werking gesteld; de invloed van dat tarief op de nijverheid schijnt niet zoo groot als gevreesd werd. Voorts werden daar verschillende leiders van vakvereenigingen te New-York en Indianapolis gevangen genomen, omdat zij verdacht worden, een complot te hebben gesmeed tot het plegen van dynamiet aanslagen op spoorbruggen. Een vreemd werk voor een vakman!

Gouverneur Sulzer van New-York, schuldig bevonden aan het afleggen van valsche verklaringen nopens verkiezingsgelden, aan meineed en aan poging om pressie uit te oefenen op getuigen, werd uit zijn ambt ontzet.

In China gaat het vlugger met een presidenskeuze dan in Mexico. Daar werd in 't begin October Joe Sji Kai tot president gekozen; de opstand der zuidelijken is onderdrukt, de Chineesche republiek gaat een plaats innemen onder de wereldrijken. Zij werd na de presidentskeuze door de voornaamste landen erkend.

In België staat men onder het teeken van den schoolstrijd. De regeering hoopt met reden eene schitterende overwinnig te behalen. Thans beschikt zij over eene eendrachtige, dicht aaneengesloten meerderheid, terwijl de verzwakte oppositie nog haren weg zoekt. Het betoog van den minister van wetenschappen en kunst, Jhr Poullet, was zeer duidelijk. Een jonge radikaal, oudleerling der faculteit van philosophie, afhangend van het bisschoppelijk St. Aloysius-college te Brussel, verdedigde de neutrale school. Zijn voorbeeld werd gevolgd door een socialist, wiens anti-papisme samengaat met propaganda voor de lijkenverbranding en rationalistische weezengestichten. De groote klok werd echter geluid door vader Woeste, die met zijne heldere dialectiek het antiklerikaal vat den bodem insloeg. De veteraan van onze partij ontzag het zich niet uit te leggen zijne houding in 1911 ten aanzien van Dh. Schollaert, wiens schoolbon hij had moeten bestrijden. Daar deze nu was verdwenen, kon hij gemakkelijk eene wet stemmen, die gesteund is op de schoolpolitiek van den voorzitter der Kamer. De oppositie had echter gehoopt, dat de grijze hoofdman der rechterzijde nog eens stokken in de wielen zou hebben gestoken. Niet ingelichte Katholieken meenden dit ook. Ook luisterde de Kamer met gespannen aandacht, doch Dh. Woeste verdedigde met vuur de schoolwet, die hij als de bekroning van zijn politiek leven aanzag. Inderdaad, vijftig jaren geleden brak hij op het Congres van Mechelen zijn eerste lans voor de vrijheid van de Katholieke school en tegen den Staat als leermeester. Zijne redevoering heeft niet alleen machtig de regeering versterkt, maar ook de schoolwet zelve.

Ik sprak een woord over de ontreddering der oppositie. Die is vooral gebleken bij de jongste demonstratie tegen de schoolwet. Wat mager beestje was dit vergeleken bij de demonstratie tegen de schoolwet op 15 Augustus 1911. Toen was die show indrukwekkend door het getal en door de aanwezigheid van beide linkerzijden van Kamer en Senaat, die voltallig aan het hoofd der manifestatie door de straten van Brussel trokken. Ditmaal schitterden de gematigde liberale parlementsleden door hunne afwezigheid. Dit was ook het geval van beide Daensisten, die voor twee jaren, nevens liberale en socialistische voormannen, de massa aanvuurden storm te loopen, om eene kartelregeering aan het bewind te brengen, nadat die ongelukkigen hunne eerste beslissingen ten gunste van het ontwerp des heeren Schollaert hadden vertrapt. Eenige radikalen — niet allen — en socialisten uit de Kamer stapten nu met anarchisten in den stoet, die voor het potsierlijk gedenkteeken van den Spaanschen martelaar Ferrer uiteen ging onder de kreten: Leve de revolutie! Die kreet doet mischien elk bedaard mensch de schouders ophalen, doch zij is wel een kreet uit het hart van velen, vooral dweepers, die meenen, dat het klerikaal juk „voor eeuwig in België zal blijven wegen op de schouders van het volk" — dit is de stijl der antiklerikale meetingisten — en die werkelijk eene omwenteling wenschen. Dezelfde kreet weerklonk immers in de zaal te Brussel, waar de heeren Masson, liberaal vertegenwoordiger van Bergen — oud-leerling der Jezuieten, en Royer, socialistisch volksvertegenwoordiger van Doornijk, uit naam van het Cartel het woord voerden om de schoolwet te bekampen. De beweging der cartellisten vlot echter niet goed. Dezelde heer Masson verklaarde immers, dat er geen groote opschudding der gemoederen was te bespeuren. Dit is ook de waarheid, al pogen de radikalen, die hier vooral broederlijk zijn verbonden met beruchte anarchisten, het vuur aan den schelf te steken. Doch te vergeefs. Op 2 Juni 1912 werd de schoolwet reeds aangenomen door de kiezers welke daarover uitspraak hebben gedaan. Het parlement kan haar enkel boeken. De meerderheid van 16 stemmen zal desnoods dienst doen als ontvanger van registratie.

De liberale — niet radikale — burgerij, is in den grond tevreden over de wet. De meeste socialisten deelen dit gevoelen. Zij weten immers wel, dat koken moet kosten en dat de meerderheid in ruiling van hetgeen zij vragen: leerplicht, kosteloos onderwijs, voedsel en kleeding, ook wel de vrijheid van het hoofd des gezins mag invoeren, al komt dit ten goede aan de vrije Katholieke scholen. Wat de socialisten betreft, ik meen te weten, dat zij niet stelselmatig de wet zullen bekampen. Zooals vele liberalen, zijn zij van meening, dat de Katholieken geen betere schoolwet kunnen voorstellen. Natuurlijk kunnen beide linkerzijden de wet niet stemmen, doch wel verbeteren naar hun zin, opdat zij niet al te „partijdig" worde. De regeering schijnt genegen toegevingen te doen, ten ware een deel van de rechterzijde er zich tegen verzette.

De Heer en Mevr. A. Charlouis

geven kennis van de verloving hunner dochter

Lize

met den Heer

F. C. van Lier,

Mijningenieur.

's Gravenhage, Nov. 1913.

Eenige kennisgeving.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart 1912 t/m 31 Augustus 1912 onder No. **4623 G,** t/m No. **3700 H** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **4n Dec.** a. s., en volgende Donderdagen. Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 29n Nov. 1913

De Voorzitter.

A. JESURUN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 22 NOV. – 6 DECEMBER.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	22 Nov.	New-York	22 Nov.	Maracaibo
Prins Willem I	A R Nuboer	22 „	Amsterdam	28 „	New-York
Merida	A Johanson	23 „	Maracaibo	24 „	La Guayra
Merida	A Johanson	26 „	La Guayra	27 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	27 „	Maracaibo	27 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	27 „	New-York	27 „	La Guayra
Pr Willem V	J W Drijver	30 „	New-York	1 Dec.	Amsterdam
Philadelphia	H Highborn	3 Dec.	La Guayra	3 „	New-York
Merida	A Johanson	3 „	Maracaibo	3 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	6 „	New-York	6 „	Maracaibo
Prins Maurits	P Koningstein	6 „	Amsterdam	7 „	New-York
Bologna	A Poggi	26 Nov.	Génova	26 Nov	Colón
Nestorian	Baker	29 „	Liverpool	29 „	Sta Marta*
ViKing	Jensen	29 „	Cuba	29 „	Pto Cabello
Bolivia	O Langer	29 „	Hamburg	29 „	Pto Colombia
Patagonia	H Schuster	29 „	Pto Cabello	1 Dec.	Hamburg
La Plata	H Bark	30 „	Hamburg	1 „	Colón
Mecklenburg	H Hoefer	2 Dec.	Pto Colombia	3 „	Hamburg
Bologna	A Poggi	6 „	Colón	6 „	Génova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Meteor H	23 Nov.	Barbados	*Mita H*	24 Nov.	Bonaire
Porvenir V	23 „	Pto Cabello	*Olga Lucila C*	25 „	Rio Hacha
Julia Estrella A	24 „	Pto Rico	*Mina H*	22 „	Maracaibo
Nereida H	26 „	Maracaibo	*Olympia A*	24 „	Bonaire
Juan Luis H	26 „	Aruba	*Juanita D*	24 „	Sto Domingo
Abeona H	25 „	Manzanilla	*Virginia H*	25 „	Vela de Coro
Rosa Maria H	26 „	Aruba	*Olinda H*	25 „	Barahona *
N M Johnston A	26 „	Barbados	*Julia Estrella*	27 „	Bonaire
Refugio H	26 „	Aruba	*Juan Luis H*	28 „	Aruba
Maria H	27 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	27 „	Aruba
Sirena A	28 „	Maracaibo	*Refugio H*	27 „	Aruba
			Carlota H	29 „	Maracaibo

*Via Pto Cabello i Guanta